

O MONTE DAS ÁNIMAS

A noite de defuntos espertoume a non sei que hora o son das badaladas. O seu tanxido monótono e eterno recordoume esta lenda que oín hai pouco en Soria. Intentei durmir de novo Imposible! A imaxinación, unha vez estimulada, é un cabalo que se desboca e ao que non serve tiralo da renda. Para pasar o tempo, decidín escribila. Eu oína no mesmo lugar en que aconteceu e a escribín xirando algunhas veces a cabeza con medo, cando sentía renxer os cristais do meu balcón, estremecidos polo aire frío da noite. Pase o que pase, alá vai, como o cabalo de copas.

-Atade os cans, tocade as trompetas para que se reúnan os cazadores e regresemos á cidade. A noite achégase, o día de Todos los Santos e estamos no Monte das Ánimas.

-¡Tan pronto!

-Se fose outro día, remataría con ese rabaño de lobos que as neves do Moncayo botaron dos seus tobos; pero hoxe é imposible. Dentro de pouco soará a oración nos Templarios, e as ánimas dos defuntos comezarán a tañer a súa campá na capela do monte.

-¡En esa capela ruínosa! Bah! Queres asustarme?

-Non, fermosa prima. Ti ignoras o que sucede neste país, porque hai menos dun ano que viñeches desde moi lonxe. Frea a túa egua, eu tamén poréi a miña o paso, e mentrás dura o camiño contareiche unha historia.

Os paxes reuníronse en alegres e buliciosos grupos. Os condes de Borges e de Alcuéjar montaron nos seus magníficos cabalos, e todos xuntos seguiron aos seus fillos Beatriz e Alonso, que encabezaban a comitiva a bastante distancia.

Mentres camiñaban, Alonso narrou deste xeito a prometida historia:

-Ese monte que hoxe chaman das Ánimas pertencía aos templarios, cuxo convento ves alí, a beiras do río. Os templarios eran guerreiros e relixiosos á vez. Cando se conquistou Soria os árabes, o rei tróuxoos de terras afastadas para defender a cidade pola parte da ponte, ofendendo con iso aos seus nobres de Castela, que ben poideran defendela sós.

Entre os cabaleiros da nova e poderosa orde e os fidalgos da cidade foi crecendo durante anos un odio profundo que acabou por estalar.

Os primeiros tiñan acoutado ese monte, onde reservaban caza abundante para satisfacer as súas necesidades e contribuír aos seus praceres. Os segundos decidiron organizar unha gran cazaría no couto, a pesar das severas prohibicións dos clérigos con esporas, como chamaban os seus inimigos. O desafío chegou a oídos de todos, e nada conseguiu deter uns na súa manía de cazar e os outros no seu empeño por evitalo. O proxectado enfrontamento levouse ao cabo. Aquilo non foi unha cazaría. Foi unha batalla espantosa: o monte quedou sementado de cadáveres. Os lobos, aos que se quixo exterminar, tiveron un sanguento festín. Ao final, o rei impuxo a súa autoridade: o monte, que había ocasionado tantas desgracias, declarouse abandonado, e a capela dos relixiosos, situada no mesmo monte, e en cuxo adro se enterraron xuntos amigos e inimigos, converteuse en ruínas. Dende entón, din que cando chega a noite de defuntos se oe dobrar soa a campá da capela, e que as ánimas dos mortos, envolvidas en retallos dos seus sudarios, corren como nunha cazaría fantástica por entre a maleza e as silveiras. Os cervos braman espantados, os lobos ouvean, as cobras dan horrorosos asubíos, e ao día seguinte víronse sobre a neve as pegadas dos descarnados pés dos

esqueletos. Por iso en Soria chamámolo o Monte das Ánimas, e por iso quixen saír del antes de que caia a noite.

II

O relato de Alonso concluíu xustamente cando os dous mozos chegaban ao extremo da ponte que dá paso á cidade por aquel lado. Alí esperaron ao resto da comitiva á que se incorporaron para, despois, perderse entre as estreitas e escuras rúas de Soria.

Os serventes acababan de quitar a mesa; a alta cheminea gótica do pazo dos condes de Alcuéscar despedía un vivo resplandor, iluminado a grupos de damas e cabaleiros que conversaban familiarmente arredor do lume e o vento azoutaba os vidros do salón. Só dúas persoas parecían alleas á conversación xeral: Beatriz e Alonso. Beatriz, sumida nos seus pensamentos, seguía cos ollos os caprichosos da chama. Alonso miraba o reflexo da cacharela chispear nas azuis pupilas de Beatriz.

Ambos gardaban silencio dende facía rato.

As donas narraban, acerca da noite de defuntos, contos de terror cuxos protagonistas eran espectros e aparecidos; mentres, as campás da igrexa de Soria dobraban ao lonxe cun tanxido monótono e triste.

-Fermosa prima- exclamou á fin Alonso, rompendo o longo silencio en que se encontraban-, pronto imos separarnos, talvez para sempre; sei que non che gustan as áridas chairas de Castela, os seus costumes rudos e guerreiros, os seus hábitos sinxelos e patriarcais; oínte suspirar varias veces, quizais por algún namorado da túa afastada terra.

Beatriz fixo un xesto de fría indiferenza: todo un carácter de muller se revelou naquela desprezativa contracción dos seus delgados labios.

-Tal vez polo luxo da corte francesa, na que viviches- apresurouse a engadir o mozo-. Dun modo ou outro, presinto que non tardarei en perderte...Al separarnos, quixera que te levases un recordo meu... Acórdaste de cando fomos ao templo a dar grazas a Deus por recuperar a saúde nesta terra? A xoia que suxeitaba a pluma da miña gorra chamou a túa atención. Que fermosa estaría a suxeitar un lanuxe sobre a túa fermosa cabeleira! Xa suxeitou o dunha noiva; o meu pai regaloulle á miña nai, e ela levouna á alta... Quérela?

-Non sei aquí- contestou a fermosa-, pero no meu país un regalo recibido supón un compromiso. Só nun día de cerimonia debe aceptarse un presente de mans dun parente...

O acento xeadado con que Beatriz pronunciou estas palabras turbou un momento ao mozo que, despois de serenarse, dixo con tristura:

-Seino, prima; pero hoxe celébranse Todos los Santos, e o teu entre todos; hoxe é día de ceremonias e presentes. Queres aceptar o meu?

Beatriz mordeu lixeiramente os labios e estendeu a man para tomar a xoia, sen engadir unha palabra.

Os dous mozos volveron quedarse en silencio, e volveu oírse a fervenza voz das vellas que falaban de bruxas e de espíritos e o zunido do aire que facía renxer os vidros das ventás, e o triste e monótono dobrar das campás.

Aos poucos minutos, continuouse o diálogo deste modo:

-E antes de que remate o día de Todos los Santos, xa que nada te compromete, non me deixarás un recordo?- dixo el, cravando unha mirada na da súa prima, que brillou como un lóstrego, iluminada por un pensamento diabólico.

-Por que non?- exclamou esta, levando a man ao ombro dereito como para buscar algunha cousa entre as dobras da súa ancha manga de veludo bordado de ouro. Despois, cunha infantil expresión de sentimentos, engadiu:-¿Te acordas da banda azul que levei hoxe á cazaría, e que pola súa cor me dixeches que era o símbolo da túa alma?

-Si.

-Pois... perdeuse! Perdeuse, e pensaba deixarcha como un recordo.

-¿Se perdeu! E onde?- preguntou Alonso, incorporándose do seu asento e cunha indescribible expresión de temor e esperanza.

-Non sei... No monte, quizais.

-¿En o Monte das Ánimas!-murmuro ,palidecendo e deixándose caer sobre a cadeira de brazos -.¿En o Monte das Ánimas!-Logo seguiu, con voz entrecortada e xorda-: Ti sábelo, porque o terás oído mil veces. Na cidade en toda Castela, chámanme o rei dos cazadores. Aínda que non puidese aínda probar as miñas forzas nos combates, como os meus antepasados, puxen na arte da caza toda a forza da miña xuventude e da miña raza. A alfombra que pisan os teus pés son despois de ferar que matei coas miñas mans. eu coñezo os seus escondedoiros e os seus costumes, eu combatín con elas de día e de noite, a pé e a cabalo, só e en compañía e ninguén dirá que me viu fuxir de perigo en ningunha ocasión. Calquera outra noite voaría por esa banda, e voaría gozoso como a unha festa; e non obstante esta noite... esta noite, a que ocultarcho?, teño medo. Oes? As campás dobran, a oración soou en San Xoan do Douro, as ánimas do monte comezarán a levantar os seus amarelentos cranios de entre as malezas que cobren as súas tumbas... As ánimas!, cuxa visión pode xear de horror o sangue do máis valente, volver brancos os seus cabelos ou derrubalo coma se fose unha folla arrastrada sen rumbo polo vento.

Mentres o mozo falaba, un leve sorriso debuxouse nos labios de Beatriz, que, cando este rematou exclamou cun ton indiferente ao tempo que avivaba o lume,onde saltaba e renxía a leña, botando faíscas de mil cores:

-¿Oh! Iso, de ningún modo. Que loucura! Ir agora ao monte por semellante bobada! Unha noite tan escura, noite de defuntos e co camiño callado de lobos!

Ao dicir esta última frase recargouna dun modo tan especial que Alonso comprendeu toda a súa amarga ironía; movido como por un resorte se puxo de pé, pasouse a man pola fronte, como para arrancarse o medo que estaba na súa cabeza e non no seu corazón, e con voz firme exclamou, dirixíndose á fermosa, que aínda estaba entretida en revolver o lume:

-Adeus, Beatriz, adeus. Ata... pronto.

-¿Alonso, Alonso!- dixo esta, volvéndose con rapidez; pero cando quixo ou aparentou querer retelo, o mozo desaparecera.

Aos poucos minutos se oíu o rumor dun cabalo que se afastaba ao galope. A fermosa, cunha radiante expresión de orgullo satisfeito que coloreou as súas meixelas, prestou aquel rumor que se debilitaba, que se perdía, que se esvaeceu finalmente.

As vellas, en tanto, continuaban cos seus contos de ánima aparecidas; o aire zumbaba nos vidros do balcón, e as campás da cidade dobraban ao lonxe.

III

Pasara unha hora, dous, tres; era case media noite cando Beatriz se retirou ao seu oratorio. Alonso non volvía, non volvía, e podía telo feito en menos dunha hora

-¡Tería medo!- exclamou a moza, pechando o seu libro de oracións e dirixíndose ao seu leito, despois de intentar inutilmente murmurar algúns rezos de defuntos.

Tras apagar a lámpada e tido sido pechado as dobres cortinas de seda, durmiuse; durmiuse cun sono inqueda, lixeiro, nervioso.

Deron as doce no reloxo do Postigo. Beatriz oíu entre sonos as vibracións da campá, lentas, xordas, tristes, e entreabriu os ollos. Entre elas, cría ter oído o seu nome; pero lonxe, moi lonxe, e por unha voz afogada e doente. O vento xemía nos vidros das ventás.

-Será o vento- dixo, e poñéndose a man no corazón procurou tranquilizarse.

Pero o seu corazón latexaba cada vez con máis violencia. As portas do oratorio renxeran cun chío agudo, prolongado e estridente.

Todas as portas que daban ao seu cuarto, primeiro unhas e logo outras máis próximas, ían soando pola súa orde: estas cun ruído xordo e grave, aquelas cun lamento longo e irritante. Despois, silencio; un silencio cheo de rumores estraños, o silencio da media noite; cun murmurio monótono de auga distante, afastados ladridos de cans, voces confusas, palabras inintelixibles; ecos de pasos que van e veñen, renxer de roupas que se arrastran, suspiros que se afogan, respiracións fatigosas que case se senten, estremecementos involuntarios que anuncian a presenza de algo que non se ve, pero cuxa aproximación se nota na escuridade.

Beatriz, inmóbil, asomou a cabeza fóra das cortinas e escoitou un momento. Oía mil ruídos diversos; pasábase a man pola fronte, volvía escoitar; nada, silencio. Vía, con esa luminosidade da pupila nas crises nerviosas, como vultos que se movían en todas as direccións, e cando intentaba fixar a mirada, nada: escuridade, as sombras impenetrables.

- Bah! -exclamou, volvendo recostar fermosa cabeza sobre a almofada de raso azul leito -. Son eu tan medrosa como estas pobres xentes cuxo corazón palpita de terror baixo unha armadura ao oír un conto de aparecidos?

E pechando os ollos, intentou durmir...; pero o esforzo foi en van. Pronto volveu incorporarse, máis pálida, máis inquieta máis aterrada. xa non era unha ilusión :las colgaduras de brocado da porta rozaran ao separarse, e unhas pisadas lentas soaban sobre a alfombra; o rumor daquelas pisadas era xordo, case imperceptible, pero continuando ,y ao seu compás oíase renxer unha cousa como madeira ou óso. E achegábanse, achegábanse, e moveuse o reclinatorio que estaba ao lado do seu leito. Beatriz lanzou un berro agudo escondeu a cabeza entre a roupa e contivo o alento.

O aire azoutaba os vidros do balcón; a auga da fonte afastada caía e caía cun rumor eterno e monótono; os ladridos dos cans ampliábanse nos refachos do aire, e as campás da cidade de Soria, unhas preto, outras distantes, dobraban tristemente polas ánimas dos defuntos

Así pasou unha hora, dous, a noite, un século, porque aquela noite lle pareceu eterna a Beatriz. Á fin, amenceu. Esquecendo o seu temor, entreabriu os ollos cos primeiros raios de luz. Despois dunha noite de insomnio e de terrores, é tan fermosa a luz clara e branca do día! Separou as cortinas de seda do leito, mirou serenamente ao seu arredor, e xa se dispoñía a rir dos seus temores pasados cando, de súpeto, unha suor fría cubriu o seu

corpo, os seus ollos se desencaixaron e unha palidez mortal descolorou as súas meixelas: sobre o reclinatorio vira, sanguenta e esgazada, a banda azul que perdera no monte, a banda azul que foi a buscar Alonso.

Cando os seus serventes chegaron, aterrados, a comunicarlle a morte de herdeiro de Alcué, que pola mañá aparecera devorado polos lobos entre as malezas do Monte das Ánimas, encontrárona inmóbil, crispada, agarrada con ambas as dúas mans a unha das columnas do leito, cos ollos desencaixados, a boca entreaberta, os labios brancos, os membros ríxidos, morta, morta de horror.

IV

Din que despois de acontecido este suceso, un cazador extraviado que pasou a noite de defuntos sen poder saír do Monte das Ánimas, contou, antes de morrer, o que viu e referiu cousas horribles. Entre outras, asegurou que os esqueletos dos antigos templarios e dos nobres de Soria, que estaban enterrados no adro da capela, levantábanse das súas tumbas facendo un ruído horrible no mesmo momento da oración e tamén que uns cabaleiros, montados sobre esqueletos de cabalos, perseguían, coma se se tratase dunha fera, unha muller fermosa, pálida e despeiteada que, cos pés nus e sangrentos, e botando berros de horror, daba voltas arredor da tumba de Alonso.

PALABRAS QUE NON ENTENDO

Monte das Ánimas: monte situado a beiras do río Douro. O nome é moi apropiado para situar nel a lenda.

Ánimas: alma que pena no purgatorio antes de ir á gloria.

Templarios: a orde militar e relixiosa do Tempero foi fundada en 1118 para protexer os peregrinos que ían a Terra Santa, Xerusalén.

Adro: espazo limitado dos templos, que esta situado na parte exterior, a a entrada, xeralmente máis alto que o chan da rúa.

Retallos dos seus sudarios: anacos esgazados da tea que cobre o corpo dos cadáveres.

Donas: viúvas que facían de armas de chaves e de armas de compañía nas casas señoriais. Acostumaban a vixiar e dirixir as demais criadas.

San Xoán do Douro: antigo mosteiro romántico de Soria á orde dos Hospitalarios ou de San Xoán. Actualmente, só se consérvan a igrexa e o magnífico claustro.

Oratorio: lugar destinado para retirarse a orar.

Postigo: nome da porta principal do recinto amurallado de Soria na que había un reloxo.

Brocado: tea de seda que está entretecida con ouro e prata.

Reclinatorio: especie de cadeira de patas curtas e un respaldo moi alto que se usa para axeonllarse e rezar.

Fonte: libro de lendas

Feito por: Andrea Da Silva Moral